

za objavo takoj

Zamujena priložnost za manj odvisno energetska prihodnost?

Ljubljana, 9. april 2004 – Vse države pristopnice k EU se izrekajo za podporo rabi obnovljivih virov energije (OVE), vendar le Češka, Madžarska in Slovaška strateško načrtujejo za podporo OVE dopolniti domača sredstva s sredstvi iz evropskih skladov. Druge države pristopnice so na poti, da zamudijo pomembno priložnost za rabo strukturnih skladov za podporo OVE v obdobju 2004 – 2006. Odstranitev financiranja okolju škodljivih projektov iz strukturnih skladov lahko pripomore k boljši energetska prihodnosti.

V poročilu 'Strukturni skladi za obnovljive vire energije', ki je bilo pripravljeno s strani sedmih NVO iz držav pristopnic k EU, so analizirane možnosti za rabo strukturnih skladov za podporo obnovljivim virom energije. Poročilo pravi, da so potenciali za OVE v regiji veliki, predvsem za biomaso in vetrno energijo, vendar nacionalni in privatni finančni viri v državah pristopnicah ne zadostujejo za napredek OVE. Kot vse kaže, bodo evropske sklade za večjo podporo OVE izkoristile le nekatere države.

Le nekatere nove članice imajo določene prioritete in strategije za rabo OVE. Do sedaj ima le Poljska strategijo za izrabo OVE do leta 2020. Češka trenutno razvija zakon o OVE, na Madžarskem pa pripravljajo strategijo OVE, medtem ko Estonija, Litva, Slovaška in Slovenija še vedno nimajo eksplicitne politike in strategije za OVE. To je v nekaterih primerih razvidno tudi iz programskih dokumentov, ki so jih države pripravile za črpanje strukturnih skladov na osnovi nacionalnih razvojnih in strateških dokumentov in smernic EU. Estonija in Slovenija ne namenjata nobene strateške podpore OVE v njihovih dokumentih, medtem ko ostale države OVE omenjajo v prioritiziranih ukrepih. Češka načrtuje za OVE iz strukturnih skladov nameniti približno 100 milijonov evrov, Madžarska pa vsaj 22 milijonov evrov v obdobju 2004 – 2006.

Iz poročila izhaja, da so glavni izzivi rabe strukturnih skladov za podporo OVE velike investicije z vprašljivo okoljsko integriteto, ki bodo dominirale rabo strukturnih skladov, navkljub prioriteti varstva okolja. Pomanjkanje jasno določenih prioritet in programov za OVE, kakor tudi pomanjkanje zakonodaje na tem področju, bo negativno vplivalo na rabo strukturnih skladov za OVE. Dodaten možen izziv predstavlja pomanjkanje izkušenj, znanja in sposobnih ljudi, ki bodo pripravljali in izvajali projekte. Vse to lahko vodi v situacijo, ko bo priložnost za nadgradnjo nacionalnih in privatnih sredstev za stimulacijo OVE s skladi EU

zamujena. Emil Bedi, eden vodilnih strokovnjakov na področju OVE v regiji, pravi, da je 'prvi korak k dvigu profila OVE v prihodnjih programskih obdobjih določitev zavezujočih nacionalnih in evropskih ciljev za izrabo OVE in sprejem jasnih OVE politik in strategij.' 'Raba OVE bi se lahko izboljšala tudi skozi stabilno in finančno ugodno investicijsko okolje z manj kompleksnimi pravili in navodili za proces', pravi Lidija Živčič, koordinatorica Climate Action Network Central and Eastern Europe.

Pomembno sporočilo, ki izhaja iz poročila je tudi, da mora biti ukinjena podpora okoljsko škodljivim projektom iz strukturnih skladov. 'Projekti zamenjave goriva in projekti povezani s fosilnimi gorivi morajo biti izključeni iz strukturnih skladov, financiranje pa preusmerjeno strogo na projekte OVE' pravi Klara Sutlovicova iz Centra za transport in energijo, Češka. Pravi tudi: 'Ob promociji OVE projektov moramo imeti v mislih, da morajo biti projekti tako ekonomsko in socialno učinkoviti kot tudi okoljsko sprejemljivi.'

Dodatne informacije:

Lidija Živčič, CAN CEE koordinatorica, tel: + 386 41 291091, lidija@cancee.org
www.cancee.org or <http://www.cancee.org/documents/publications/SFforRES.pdf>